

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 230.

▽ Ljubljani, v petek 9. oktobra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 8. oktobra.

Poslaniška zbornica

pričela je danes po trimesečnem prestanku zopet svoje delovanje. Večina poslancev udeležila se je prve seje; le škoda, da ta gorečnost navadno ni dolgotrajna, ker skušnja uči, da se mnogi poslanci že pred drugo sejo odpeljejo domov in da jih komaj toliko ostane na Dunaju, kolikor jih je ravno treba za sklepčnost. Tudi vsi ministri so prišli k seji, njim na čelu grof Taaffe, ki je popolnoma okreval od svoje zadnje bolezni.

Predsednik dr. Smolka se je med počitnicami dobro okrepčal in pričel zborovanje z naznanilom, da je presvetlemu cesarju v imenu zbornice čestital k rojstvenemu dnevu in godu, za kar se je cesar pristrčno zahvalil predsedništvu. Potem se je spominjal smrti barona Tauffererja in dalje naznanjal, da se delegaciji letos snidete na Dunaju 9. novembra.

Toča in povodnji na Kranjskem.

Med predlogi, ki so bili danes izročeni poslaniški zbornici, je za deželo Kranjsko najvažnejši nujni predlog poslanca Pfeiferja in njegovih slovenskih tovarišev glede škod, ki sta jih v letošnji spomladi in poletju mraz in toča napravila v političnem okraju novomeškem in Krškem, pa povodnji v političnem okraju radovljiškem. Predlagatelji priporočajo vladi, da naj nemudoma poizveduje o teh škodah in potrebno ukrene za podporo pomoči potrebnega prebivalstva. V formalnem oziru pa zahtevajo, da naj se ta nasvet z vsemi mogočimi prikrasjavami, ki jih opravični red pripušča, v pretresanje izroči budgetnemu odseku.

Pred sklepom seje utemeljeval je Pfeifer ta predlog nekako tako-le:

Nasvet, katerega danes stavim, žal, ni edin, ker v minolelem zasedanju so zastopniki raznih kronovin v tej visoki zbornici stavlili več enakih nasvetov. Visoka zbornica je bila naklonjena in zato je morda opravičeno moje upanje, da bode ugodno rešila tudi moj nasvet. Ubogim kmetovalcem je minolo zimo hud mraz uničil pšenico, rž in ječmen, letos pa sta strašna toča in grozna povodenj uničila skoraj ves vinski in poljski pridelek. Voda je zasula rodovitne njive in travnike s peskom in kamenjem, tako da ljudje nemajo najpotrebnejše hrane, kruha, niti semena, tako da stradajo ljudje in živina.

Ta nesreča pa je še tem večja, ker vinograde uničuje trtna uš in je tudi sadje letos slabo obrodlilo. Ljudje so torej v veliki stiski za denar: celó za najnujnejše potrebe ne morejo dobiti denarja, ker so vsled živinskih bolezni na gobcih in parkljih semnji prepovedani.

Po teh pojasnilih je moj predlog gotovo opravičen, da se iz državnega zaklada dovolijo podpore poškodovanim občinam novomeškega, krškega in radovljiškega okraja, zato ga visoki zbornici toplo priporočam. (Pohvala.)

Zbornica je brez ugovora pritrdila temu nasvetu.

Tudi več drugih predlogov in interpelacij

bilo je izročenih danes. Pernerstorfer ponavljal je svoj predlog o splošni volilni pravici; doktor Gross zahteva premembo postav o vladnem nadzorstvu zavarovalnih društev; zopet en poslanec želi premembo postav glede tiskovnih pregreškov. Dr. Fuss vladi priporoča, da naj vsaj enkrat v letu zbornici poroča, kaj se je zgodilo s prošnjami, ki so ji bile izročene od državnega zbora. Bareuther je vlado vprašal, ali se je že odločila glede razstave v Chicagu in koliko denarja hoče v ta namen zahtevati od državnega zbora. Promber je interpeliral zaradi krošnjarstva, dr. Richter pa zaradi uvažanja ameriških trt.

Dnevni red.

Prva točka dnevnega reda je bil predlog glede prodaje piva v steklenicah. Pri dotični razpravi oglašil se je med drugimi tudi ljubljanski poslanec Kušar ter priporočal zakon, po katerem naj se prodaja takega piva vstavi med koncesijonirane obrtje. Ker je v tej zadevi zbornici došlo več novih peticij, ki priporočajo prosto prodajo, in je bila tudi vlada med počitnicami napravila v tej zadevi posebno enketo, reč danes ni bila rešena, ampak obveljal je sklep, da se vrne obrtnemu odseku v novo pretresanje in poročanje.

Drugi predmet je bil nasvet gospodarskega odseka, da naj vlada neki občini v Galiciji prodá svoje tamošnje pašnike, ki je obveljal brez ugovora.

Tretja točka je bil predlog Burgstallerjev, da naj se tržaškimi uradniki zaradi velike draginje pomnože aktivitetne priklade. Pri tej priliki oglašil se je najprej poslanec Naberger, rekši, da kot kmetijski in malih obrtnikov zastopnik sicer ni poklican zagovarjati uradniški stan in prošnje njegove za zboljšanje gmotnega stanja njegovega. Ali ker so mu znane razmere tržaških uradnikov in je prepričan, da bi se jim storila velika krivica, ko bi se odklonila njih prošnja za povikšanje dejanjskih doklad, posebno sedaj, ko so se po odpravi proste luke zdadno podražila najpotrebnejša živila, kakor: kava, sladkor, riž, petrolej itd., zato prosi slavno zbornico, kakor tudi visoko vlado, da naj blagovolite ugodno rešiti to za tržaško uradništvo tolikanj važno vprašanje.

Govoril je o tej reči tudi poslanec Burgstaller; konečno je obveljal predlog budgetnega odseka, ki vladi priporoča, da naj resno pretresa vprašanje povikšanja aktivitetnih doklad tržaških uradnikov.

Da bi zbornica tem raje pritrdila prošnjam omenjenih uradnikov, razdelil se je danes poslancem neki proračun tržaškega uradnika v IX. plačilnem

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoški spisal A. de Lamothie.

(Dalje.)

Tobija pa se ni vrnil v Killarny, ampak obrnil se je, prišedši iz parka, nazaj v Kenmare, ter odšel po cesti v Bantry. Ko ga je dohitela noč, splezal je v skalnato globino, v kateri so navadno pastirji vedrili o hudem vremenu in zato nanosili v njo suhega listja in mrve. Tu je prenočil; komaj se je dan zaznal, bil je že po koncu ter se je napotil proti Reiherglen-u, kjer je bilo za prihodnji večer določeno zborovanje zarotnikov.

Reiherglen je globoka rupa mej strmimi, neprehodnimi pečinami, posejana z velikanskimi gručami kamenja, ki so se privarila z visočine. Nekatera izmed njih imajo podobo orjaških miz, koje plošče je v teku časa mahovje, kakor smaragdni prt, pogrnilo. Druga imajo podobe stopnjic, klopi, odrov, in zopet druge stojé na pol v vodi jantarnobarvenega jezera, druga pri drugi tako blizu, da delajo kiklopsko pot čez vodovje. Vsak človek lahko preskoči njih oddaljenost, a gorje mu, ki bi padel v globino, skozi katero se siloma drvi zóženo vodovje.

Hudournik, ki dovaja temu jezeru vode, pada kot peneči slap kakih 20 metrov globoko; temnozeleno bregovje in sinjezelene jelke obrobujejo ljubko njega snežnobeli vrtinec v globokej kernici.

Redki popotniki, koje čarobnost Reiherglenu v vročem poletju sem privabi, morajo, ako hočejo v njega dospeti, prehoditi ozko stezo poleg hudournika in večkrat do kolena gaziti po vodi; soteska je tako ozka, da niti dve osebi ne morete stopati jedna poleg druge in tako globoka, da se vidi kakor skozi majhno špranjo del sivega ali modrega neba, ako se pogleda kvišku.

Baš zato izbral si je Irvinghton ta kraj, kot najvarnejšo trdnjavo, ki jo je narava ponujala irskim zarotnikom. Tu se je imelo vršiti predstavljanje kralja noči; in v to svrhu je bilo že vse pripravljeno.

Že prejšnji dan podal se je doktor s Petrom in Firebrandom tja, da pred prihodom vseh vodij sinov noči vse potrebno vrede.

Kraj je bil kakor pripravljen za take načrte. V ozadju, katero je bil „neposvečencem“ nepristopno, čakal je kralj noči za velikansko skalo — katera je bila določena za oder — kedar se mu bode pokazati.

Pri vhodu stala sta stražnika ter od vsacega zahtevala izžrebanega gesla: „Fion, ogenj in kri!“

— Da bi se mej seboj ne poznali, nosili so na obrazu krinke od črnega platna. Zbrali so se okolu odra.

Ob sedmih zvečer bili so vsi zbrani. Malo minut pozneje prišel je diplar, a brez krinke; diplo je imel v malih ter je sedel na vznožju odra. Ob osmi uri zasvetili sta se na odru dve baklji, mej njima je stal Irvinghton, tudi brez krinke. Na glavi je imel zeleno kapico z vejico. Mignil je z roko in vsi poveljniki so se mu približali. Tobija je z vso močjo igral: „Erin go bragh“.

Na to začne Irvinghton govoriti. Navzoče opominja važnosti tega zborovanja, nesrečne Irske in konečno pravi:

„Trenotek dejanja je tu. Bratje, tu je vaš kralj! Tu je obljubljeni maščevalec!“

V tem trenutku se prikaže Peter v narodni noši, z zeleno prepasivnico čez prsi, na glavi zeleno kapico od bagra in na njej dolgo orlovo pero.

V jednej roki nosil je kos strgane verige, v drugi meč. Na njegovi strani stal je Firebrand s puško na hrbtu, nesóč v roki zastavo, ki je bila sestavljena od irskih in ameriških barv in je nosila napis: „Združeni za svobodo!“

Navdušeni klici pozdravljajo kralja noči, ki je — ponosen, žareč v mladostnem ognju — stal pred njimi.

(Dalje sledi.)

razredu, iz katerega je razvidno, da mu pri najstrogejšem rednem življenju primanjkuje 170 gld. na leto. V prilogi Vam pošljem tak proračun, da ga objavite, če se Vam zdi primerno.

V četrti vrsti je bilo rešenih več peticij za premembo §§ 27 in 28 sladkornega zakona z dne 28. junija 1888, katere so bile izročene vladi v vsestransko uvaževanje.

Obširna razprava se je uvela pri postavi glede odškodovanja nedolžnih obsojenih. Katenski odsek priporoča, da naj se takim obsojencem dovoli primerna odškodnina; sekijski načelnik Kralj in grof Pininski pa poročevalci dr. Jacques so zagovarjali ta predlog, dr. Keil in Lienbacher pa sta zahtevala, da naj se že v postavi namesto primerne, določuje popolna odškodnina. Pri glasovanju obveljal je predlog dr. Keilov. Ker se gospodska zbornica protivi tej določbi, je malo upanja, da bi slednjič vendar-le pritrdila tej premembi, marveč se utegne vsled tega zopet zavleči končna rešitev tega jako važnega zakona.

Po tej točki utemeljeval je poslanec Pfeifer svoj že prej omenjeni nujni predlog, potem je predsednik dr. Smolka sklenil zborovanje in prihodnjo sejo napovedal za soboto dne 10. t. m. V tej seji izroči finančni minister dr. Steinbach menda tudi že državni proračun za l. 1891.

Slovenske posojilnice.

(Dalje.)

Ako se hoče v vsakdanjem življenju hitro izvedeti, kako denarni zavod napreduje, kako mu gre opravilo ali kupčija, vpraša se kar na kratko: Koliko prometa? Kakor hitro se izve to število, sklepa se na druge okoliščine. In res to število izraža veliko; kajti v njem je vsekupno delovanje denarnega zavoda izraženo. Pravilno se k prometu računajo vsi dohodki in izdatki. Da se pravi broj prometa izračuni, naj se k izdatkom ne računajo konecletna gotovina. Pač se pa sme vzeti pri dohodkih preostanek iz prejšnjega leta kot prvi dohodek v novem letu. Kakor kaže pregled, poskočil je promet vseh slovenskih posojilnic v štirih letih (od 1885 do 1889) za 2.240.577 gld., v lanskem (1890.) letu pa za 893.077 gld.

Gledé prometa bi bila metliška posojilnica najmočnejša; toda temu v resnici ni tako. Ona smatra vsako podaljšanje posameznih starih posojil za novo posojilo, zato jej narastejo tako visoka števila. Tako je delala tudi postojinska posojilnica, pa je to lani ali že prej opustila, radi tega je izkazala manjši promet.

Gledé prometa imajo prednost posojilnice: celjska, ptujska, obrtno društvo ljubljansko in mariborska posojilnica. Od teh so tri letos izkazale nekoliko manj prometa kakor lani. To izvira menda od tod, ker so te razvite posojilnice že itak skoro vrhunec pri svojem delovanju dosegle.

Nekatere posojilnice se morebiti radi tega ne razvijajo, ker svojim družnikom od vplačanih deležev ne dajo niti obresti niti delnine (dividende) od čistega dobička.

V obče imajo posojilnice v svojih pravilih gledé pristopa k zadrugi to določilo, da mora novi družnik podpisati pravila ali pismeno se izjaviti, da pristopi k zadrugi. Vrh tega terjajo posojilnice (vse ne), kedar sprejemajo nove ude (ena posojilnica noče več novih družtvenikov sprejemati, ena pa dela velike ovire pri sprejemanju), več ali manj veliko pristopnino. Največ posojilnic terja 1 gld. Jemlje se za pristopnino tudi nekaj odstotkov od deleža ali posojila, kakor je to pri bekštanski, mozirski in drugih posojilnicah vpeljano.

Gorostasno je pa, ako se terja za vstop strážansko velika svota, tako velika, da se je še zapisati ne upamo. — V pravilih imajo posojilnice po večini določeno, da se vsa pristopnina steka v zadružni zaklad. Kjer pa tega ni, naj se le vpelje ta hvalevredni običaj. Posojilnicam je visoka pristopnina v korist, ker se prej nabere večji zadružni zaklad. Na pr. črnomaljska posojilnica ima vsled tega in vsled pobiranja 1 odstotek za upravne stroške dosta večji zaklad, kakor krška, čeravno ste obe enako stari.

Deleži so jako imeniten faktor vsake posojilnice, oni so jedro obrtne glavnice. Od velikosti skupne svote deležev zavisi trdno in trajno razvitanje posojilnic. Deleži so namreč več ali manj stalno vloženi novci, katere je mogoče navadno vzeti le enkrat iz zadruge, in to le tedaj, ako je človek

pravočasno in pismeno svoj izstop naznanil in ako je vse svoje dolgeve in zaveze pri zadrugi poravnal.

Kakor raste posojilnica sploh, tako se vidi lep napredek tudi pri deležih.

Od leta 1885 so deleži vseh slovenskih posojilnic do leta 1889 narasli za 157.428 gld. in od leta 1889 pa do lanskega leta zopet za 9263 gld. Najmočnejša je gledé deležev posojilnica pri sv. Jakobu v Rožni dolini, ki ima skoro toliko deležev, kakor hranilnih vlog. Za njo sledé posojilnice: ptujska, mariborska, celjska, ljubljanska itd.

Veliko posojilnic ima le eno vrsto deležnikov; precej je takih, ki imajo dvovrstne, nekaj celo takih, ki imajo celo troje deleže, n. pr. v Celovcu (po 100 gld., 10 in 2 gld.), v St. Jakobu (200, 100 in 30), Mozirji (30, 10, 1 gld.) Družniki slovenskih posojilnic, ki ne jemljejo na posodo, zavežejo se precej trdo in so v nevarnosti, da utegnejo kaj žrtvovati. Kajti niso porok samo z vloženimi deleži, včasih (pri neomejeni zavezi) celo z vsem svojim imetjem. Radi tega je pravilno, da jim vloženi deleži kaj dobička nesó. Navadno je tudi v pravilih določeno, da deleži dajo tiste obresti, kakor hranilne vloge. Toda pri mnogih posojilnicah pravila o tem nobene določbe nimajo, in vsi zadružniki stavijo svoje zaupanje v konecletni dobiček, od katerega pričakujejo svojo delnino (dividendo). Več posojilnic je, pri katerih imajo ljudje svoje deleže le iz domoljubja vložene, pri katerih že več let niso dobili od svojih deležev niti rednih obresti niti delnine. Neka posojilnica, ki že več let posluje, ima še celo to trdo določbo v pravilih, da udje toliko časa ne bodo ničesar dobivali od svojih deležev, dokler ne doseže zadružni zaklad 10.000 gld. In kdaj bo še le to, ko ne broji zdaj niti 4000 gld.?

Nekatere posojilnice dajejo deležnikom obresti in vrh tega konec leta še večjo ali manjšo dividendo. Tako n. pr. dobé na Vrhniki deležniki poleg 4½ odstotkov obresti še ravno toliko delnine, torej je ondotnim udom vložen denar dajal 9 odstotkov, v Makolah 7 odstotkov, po nekod 6 odstotkov (v Krškem n. pr.; toda tu do zdaj le tistim udom, kateri niso kredita potrebovali). Od mnogih posojilnic pa nismo teh dat izvedeti mogli, zato so ostali prazni dotični predali. Da so deleži dokaj stalno vloženi denar, prepričamo se iz letnih računov, kjer je vselej dokaj več deležev med dohodki nego med izdatki, dočim se pri mnogih posojilnicah vsota vzdignjenih hranilnih vlog približuje svoti vloženih hranilnih vlog. Posojilnice res dobro storé v lastnem interesu in v korist družnikom, ako deleže pridružujejo, kolikor le pravila dovoljujejo.

(Dalje sledi.)

Imenik podružnic družbe svetega Cirila in Metoda.

(Dalje.)

III. Koroško.

- Celovec in okolica:** 1. Ivan Wieser, župnik pri Elizabetinkah; 2. Filip Haderlap, urednik »Mira«; 3. Fran Treiber, mestni kapelan. Namestniki: 1. Janez Ure, posestnik. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 65. Gld. 45.—.
- Beljak in okolica:** 1. Matija Wutti, posestnik na Vočilu; 2. Ivan Wucherer, posestnik v Podturju; 3. Ivan Gajler, posestnik v Ločah. Namestniki: 1. Gregor Einspieler in Simon Stoeckl, župnika; 2. Ign. Mikula in Mat. Markovič, kmeta; 3. Valentin Kraut, župnik, in Janez Lipuš, kmet. Ustanovnikov 20, letnikov 25, podpornikov 214, skupaj 259. Gld. —.—.
- Podružnica za slovensko Ziljsko dolino in župnjo Vrta:** 1. J. Katnik, posestnik v Ziljski Bistrici; 2. Luka Bavičar, župnik; 3. Filip Milonik, posestnik. Namestniki: 1. Andrej Šnabl, 2. Marko Kaiser, 3. Janez Hebein. Ustanovniki 3, letnikov 23, podpornikov 62, skupaj 88. Gld. 36-20.
- Kotmaraves in okolica:** 1. Matija Prosekar, posestnik; 2. Valentin Štangel, posestnik; 3. Janez Štih, posestnik. Namestniki: 1. Toma Koban, 2. Miha Pak, 3. Boštijan Gradičnik, župnik, in Miha Robas. Ustanovnik 1, letnikov 21, podpor. 128, skupaj 150. Gld. 32.—.
- Pilberk in okolica:** 1. Jurij Reš, veleposestnik; 2. A. Gabron, župnik v Stebenji; 3. Andrej Kuhar, posestnik v Čergovicah. Namestniki: Janez Jernej, posestnik v Čergovicah; 2. Miha Hamin; 3. Jan. Krajgher, posestnik v Sterpnovesi. Ustanovnikov 6, letnikov 65, podpor. 152, skupaj 223. Gld. 10.—.
- Apade:** 1. Anton Božič, posestnik; 2. Andrej Butej, posestnik; 3. Lenart Lakonik. Namestniki: 1. Jarnej Jagovec; 2. Peter Pirčar, rokodelci; 3. Luka Bolte. Ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119. Gld. 36-10.
- Št. Kanoljan in okolica:** 1. Janez Silan, posestnik; 2. Karol Silan, kmečki sin; 3. Lorenc Milar, posestnik. Namestniki: 1. Simon Temel, kmet; 2. Bost. Rašun, posestnik; 3. Martin Ročičjak. Ustanovnika 2, letnikov 64, podpornikov 176, skupaj 242. Gld. 31-26.
- Tolsti vrh in okolica:** 1. Dominik Kotnik, posestnik; 2. Jožef Pogacnik; 3. Franjo Kogelnik. Namestniki: 1. Fran Ločnik; 2. Lorenc Osojnik; 3. Janez Herman. Ustan. 1, letn. 52, podpornikov 31, skupaj 84. Gld. 24-86.

- Št. Janž v Rožni dolini:** 1. Martin Štih, posestnik; 2. Janez Simončič, župnik; 3. Mat. Ambroz, dekan. Namestniki: 1. Fr. Čolovc, 2. J. Kozar, 3. Jan. Fajnik. Ustanovnik 1, letnikov 53, podpornikov 85, skupaj 145. Gld. —.—.
- V Habru pri Medgajah:** 1. Matija Drobnič, posestnik; 2. Janez Ogrš, župnik; 3. Jan. Drobnič. Namestniki: 1. Zdravko Lanič, 2. Jan. Drobnič, 3. A. Ogrš. Ustanovnik 1, letnikov 26, podpornikov 71, skupaj 108. Gld. 32.—.
- Orna in okolica:** 1. Jan. Müller, posestnik; 2. Prim. Walter, 3. Alojz Božič. Namestniki: 1. Toma Sepul. Ustanovnikov 6, letnikov 43, podpornikov 93, skupaj 134. Gld. 20.—.
- Št. Šteben in okolica na Zilji:** 1. Jernej Lekš, poštar v Stebenu na Zilji; 2. Gaspar Lekš, 3. Peter Urbanec. Namestniki: 1. Ivan Vrelič, 2. Vinko Jank, 3. Tone Millionig. Ustanovnika 2, letnikov 37, podpornikov 94, skupaj 133. Gld. 60.—.
- Priblives in okolica:** 1. Josip Lipuš, posestnik v Priblivesi; 2. Josip Valej, 3. Gregor James. Namestniki: 1. Janez David, 2. Simon Tratnik, 3. Josip Pižovnik. Letnikov 8, podporniki 103, skupaj 111. Gld. 7-50.
- Libeliše:** 1. Vinko Glinik, posestnik; 2. Lovro Pangratnik, 3. Ulrik Kušnik. Namestniki: 1. Fran Trampus, 2. Toma Novak, 3. Andrej Stimnikar. Letnikov 15, podpornikov 124, skupaj 139. Gld. —.—. (Osnov. 1891.)

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. oktobra.

Notranje dežele.

Atentat pri Liberci. Še sedaj se ni za gotovo izvedelo, kdo je kriv napada na dvorni vlak pri Liberci. Stvar je pa morala biti precej resna, kajti govori se že, da hočejo na Severnem Češkem odpraviti porotna sodišča. To pač kaže, da so se preverili, da se je anarhizem mej delavci v teh krajih že jako razširil.

Češkonemška sprava. Češki deželni zbor bode tudi letos nadaljeval razprave o spravi. Posebnih uspehov pa ni pričakovati, ker tudi Nemci ne kažejo nobene prave spravljivosti in zlasti nočejo češkim manjšinam v nemških krajih priznati nobenih pravic. Da pri takih okoliščinah tudi Čehi nočejo prijenjavati, je naravno.

Vnanje države.

Rusija. Ameriški pisatelj in politik Poultney Bigelow je nedavno potoval po Rusiji. Preveril se je, da Rusija ne zatira le židov, temveč tujce sploh, posebno pa Poljake. Očitno je pa, da se pripravlja za vojno. Na Poljskem ima zbranih že 300.000 vojakov. Poljske vojske so pa odpravili v vzhodne kraje. Varšavski hišni posestniki so dobili ukaz, da pripravijo prostora za 10—20 milj. Po mnenju tega pisatelja Rusija prav želi vojne.

Rusko-francoska zveza. Pariški »Figaro« piše, da se je mej Francijo in Rusijo sklenila pisana pogodba, ki je pa naperjena le proti Nemčiji. Ko bi Avstrija in Italija tudi začele vojno proti Rusiji, Francija vendar ni zavezana začeti boja, če le Nemčija ostane mirna. — Ruski list »Grazhdanin« pa jako neugodno sodi o francoski vojski. Vojaki so bolj podobni kmetom nego vojakom. Izmej 10 častnikov sta jedva dva, ki sta podobna nekdanjim francoskim častnikom. V izumljenju vojnih sredstev Francozi napredujejo, za fizično izvežbanje se pa premalo stori. Francoski vojak je tak, kakor bi ravnokar bil prišel iz bolnice. Kar se tiče prijateljstva do Rusije, je to le prišlo v navado. Francozi se grozno bojé Prusov in hočejo, da bi Rusija šla zanje po kostanj v ogenj. Prijateljstvo mej Rusijo in Francijo nema drugače nobenega smotra. Parižani so surovi, nekdanje prijaznosti ni sledú. Če pa jim rečeš, da si general ali knez, pa se ti prično prilizovati in klečeplaziti pred teboj. Ponosa svobodnega republikanca ni prav nič pri njih. Čudno se nam zdi, če bi se bila kaka zveza mej Rusi in Francozi sklenila, da bi tako pisal o Francozih list, ki ima tesne zveze z dvorom in vlado.

Garibaldijev spomenik. Pri odkritju spomenika v Nizzi se je marsikaj govorilo, kar je dobro osvetilo namere italijanskih radikalcev. General Tirre je pri banketu napaval sporazumljenju latinskih narodov in z veseljem naglašal, da je francoski finančni minister Rouvier v svojem govoru pri odkritju spomenika nazivljal Rim prvostolnico Italije. To vsaj kaže, da francoska vlada ni za to, da bi se Rim povrnil papežu. Garibaldijev zet Canzio je pa rekel, da Francozi odobravajo združenje Italije in izrazil nado, da se Trst in Trident pridruži Italiji, Ogerska pa osvobodi avstrijskega izesa. V italijanskih sreih torej še vedno klije staro sovraštvo do Avstrije. Naši politiki morajo zaradi tega biti vedno pozorni, kajti Italiji ni zaupati.

Parnell. Pokojni vodja irske stranke je bil vsekako v političnem življenju znamenita prikažen. Rojen je bil v Avondalu v irski grofiji Wichlow od angleških protestantskih starišev. Študiral je na angleški visoki šoli v Chamberidu. Dopravivši svoje študije, prevzel je posestvo svojega očeta. Leta 1875 je bil prvi pot voljen v doleno zbornico. Če tudi Anglež, vendar se je hitro oklenil irske stranke. Posebno pozornost je sprva obračal sgranim vprašanjem in si s tem pridobil hitro veljavo, dasi je zbornica zavrgla dotični predlog njegov. Leta 1880 je potoval po Ameriki in nabiral denar za irsko stranko. V maju istega leta so bile volitve za par-

tament in Irci so mu ponudili tri mandate. Izbral si je zastopništvo Corka. V zbornici prevzel je vodstvo irske stranke, broječe 88 poslancev. Tedanji angleški vladi je bil Parnell trn v peti in dala ga je zapreti zaradi veleizdaje. Po sedemmesečnem preiskovalnem zaporu so ga pa izpustili, ko sta se pobotala z ministerskim predsednikom, da ne bode defal vladi prevelikih sitnostij zaradi zakupništva vprašanja in zlasti ne bode preveč hujskal naroda. Sedaj je bil na vrhuncu svoje sreče. Ubogi irski narod mu je poklonil 40.000 funtov šterlingov kot narodno darilo. Pri volitvah 1885. leta je njegova stranka dobila celó 85 mandatov. Sreča ga je pa vendar kmalu jela zapuščati. Leta 1888 ga je angleški list „Times“ obdolžil, da je sokriv političnih umorov. Iz te dolge pravde so je le težko izmotal. Lani se je pa pokazalo, da je imel z ženo svojega prijatelja O'Sheea pregrešno znanje. Zaradi tega se je od njega obrnila angleška liberalna stranka in pa irski narod. Nakrat je zgubil skoro vso popularnost in vse privrženice. Krivdo je skušal popraviti s tem, da je vzel dotično žensko, ki se je bila ločila od moža, ali to mu ni nič pomagalo. Narod mu tega madeža ni odpustil. Razven tega so pa mnogi Irci tudi sumili, da bi angleški protestant, bogat posestnik, tudi zares imel srce za ubogi narod.

Maroko. V Maroku se začena neko gibanje. Umrili so nekega Francozom prijaznega šejka in trideset njegovih pristašev. Kaj je povod nezadovoljnosti, o tem se še nič ne poroča.

Izvirni dopisi.

Iz Sent-Vida nad Ljubljano, 8. oktobra. V št. 227. „Slov. Naroda“ z dne 6. oktobra t. l. opisuje se „Petindvajsetletnica čitalnice v Sent-Vidu in Bl. Potočnika slavnost“. V tem sestavku se omenja naše cerkveno petje, in sicer ne v pohvalnem, ampak v sramotilnem in grajalnem smislu. Kot dolgoletni organist in vodja našega cerkvenega zbora se moram, ako tudi silno nerad, oglasiti in svoje delovanje na cerkvenem koru zagovarjati toliko, kolikor je to potrebno v prijazno pojasnilo, da se tu in tam kaj preveč in po nepotrebnem ne razgreje.

Zgoraj navedeno opisovanje slóve med drugim: „Žal, da se o sedanjem cerkvenem petju ne more reči kaj jednacega in globoko nas more biti sram, da se je pela pri maši Potočniku na čast mesto katera njegovih pesmi „Kyrie“ od tujca Witta!“ In omenja je napitnic pri skupnem obedu „pri Kraljiči“ v daljšem govoru obžaluje deželni poslanec in odbornik g. dr. Vošnjak, „da se zanemarija slovensko cerkveno petje v cerkvi, da se nadomešča s tujim in prosj navzoče gg. duhovnike, naj zopet obudé Blaža Potočnika cerkvene pesmi“.

Naj se mi tedaj ne zameri, ako na to dvoje stvarno odgovorim.

Čitalnična in Potočnikova slavnost niste imeli nobene zveze z veliko sv. mašo istega dne, kajti slovesna služba božja vršila se je zaradi imendne pravečlega cesarja, kar je značila tudi zahvalnica „Te Deum laudamus“ konec sv. maše. Ne vém, zakaj bi bilo treba biti koga sram, ako se pri slovesni veliki sv. maši spolnujejo vsa dotična liturgična pravila gledé petja na koru! In čemu se smemo sramovati Slovenci, ako na cerkvenem koru gojimo umetno cerkveno godbo, naj isto potem zloži že Peter ali Pavel, saj do sedaj je bilo vendar svetovno — splošno priznано, da vsaka umetnost, bodisi godba ali katera druga, je mejnarodna. Vsaj „kontrapunktika“ v glasbi je ena ista za vse narode celega sveta. Razlika je le v tem, da jo eden zavije bolj na poskok, drugi zopet bolj resnobno vleče lok po goslih. Zdi se mi, da glavna pregreha tiči le v porabi latinskega cerkvenega teksta. Gledé tega, ljubi moji, ne „špikajte“ nas ubogih organistov, kajti v tem Vam mi ne moremo nič pomagati!

Spominjam se 35 let nazaj, ko so na našem koru, tedaj pod Potočnikovim vodstvom, peli vsak praznik izključljivo le latinske maše, se vé take, kakor so bile takrat v navadi: „Schwerdt, Schiedermayr“ itd. in tako je šlo skozi in skozi do njegove smrti. Ko sem pozneje tudi jaz vstopil med cerkveni pevski zbor, spominjam se še prav živo, kako so naš „gospod oče“ Potočnik po kaki veliki sv. maši, kadar na koru ni bilo vse prav in natančno latinski peto, počakali pod korom tedanjega organista, ranjcega Matija Bernika, premerili ga od nog do glave in zarohneli nad njim: „be, be, be, be, osel, prismoda“ itd.

Potočnik je bil veren, duhovit in zelo učen Slovenec z dušo in telesom, a bil je tudi pravi „cerkveni mož“, ki je dobro vedel, kaj je cerkvenega in kaj je narodovega. Kako je bil vnet za lepe cerkvene obrede, naj omenim, da je kakih šest

let pred smrtjo vpeljal blagoslov z Najsvetejšim po rimskem obredniku, kar se je pa po njegovi smrti opustilo in še-le pred par leti na novo vpeljalo. Bil je tedaj „Cecilijanec“, ko se pri nas o Cecilijanstvu nikomur še sanjalo ni.

Da bi se pa pri nas zanemarjalo slovensko cerkveno petje, je pa skozi in skozi neresnično! Celó nasprotno se sme trditi: — latinsko petje smo zanemarili s tem, da smo mnogo velikih maš odpravili iz ljubezni do slovenskega petja. Pri nas je bila v navadi velika sv. maša vsak praznik, zdaj je le ob največjih praznikih in ob godu sv. Vida. Tudi v adventu bile so od 8. decembra naprej do „Vig. Nat.“, vsako jutro slovesne velike sv. maše, zdaj jih ni več: — ker ljubimo slovensko petje. Vsako nedeljo, vsak manjši praznik, v postu vsak petek, v adventu vsako jutro, pri Šmarnicah vsak večer itd. pojemo slovenski, in vmes skoraj vse znane Potočnikove, — pa nam očitajo, da zanemarjamo slovensko petje v cerkvi! Sent-Vid je blizu Ljubljane, vsako nedeljo in praznik pridete Ljubljancem lahko k nam, tudi vsako jutro v adventu pridite, zlasti pa zvečer k Šmarnicam, Vam bo kaj prijetna pot, in prepričali se boste, da lepo in čvrsto gojimo slovensko petje v cerkvi in da latinski le takrat pojemo, kadar nam dotična cerkvena določila drugače peti ne dovolijo. — Brez zamere!

Miroslav Tomec,
organist.

Od nekd, dne 8. oktobra. (Non unde, sed quid.) Hvala Bogu, da je vendar jedenkrat „bira“ končana! Tvarine za meditacije nabral sem preveč, a tvarine, da bi me po zimi ne zeblo, — premalo. Treba bo bržkone ravnati se po vzgledu originalnega skopuha, ki je kupil debelo poleno ter ob času hudega mraza zadel to poleno na ramo in tekal gori in doli po svoji sobi, dokler se ni ogrel in tako, — pravijo, — je pri drvih precj prištedil.

Bil sem v družbi več gospodov in govor se je zasukal na biro. Jedni so bili zoper biro, drugi za njo. Toda naj kdo biro zagovarja ali zamuje, toliko je gotovo, da je bira sama po sebi pravi anahronizem in pobiranje bire za duhovnika in njegov poklic prava spaka.

Bira nastala je brez dvoma v starih časih, ko skoro nič denarja ni bilo, ali vsaj jako malo. Takrat se je trgovalo brez denarja in davki so se odplačevali v prirodnih pridelkih. Ali časi so se premenili in s časi tudi socialni odnošaji. Države kujejo novce na milijone in milijarde; vsaki stvari in poslu označuje se natančno cena in vrednost; vse se plača v denarjih, samo za duhovnika ostala je še sitna in presitna bira.

Kmet plačuje ogromne davke, vse v denarjih, in niti ne vé, kedaj plača za to, kedaj za ono; on je le prepričan, da tako mora biti. Le duhovnik mu je posebno breme, in kmet marsikaterikrat plačuje biro z zavestjo, da je to „gospodu“ podaril.

Že sam način pobiranja bire je za duhovnika poniževalen in nedostojen. Uradnik smatra za nepotrebno, včasih tudi za nedostojno, da pojde sam s pobornico v roki jedenkrat na mesec k davkarji, da prejme svojo plačo natančno odšteto z uljudno opazko: „Izvolite“ ali „Tukaj prosim“; skoro vsakdo pošlje postrežnika; le duhovnik mora večkrat z grenko sramoto jemati ono malo, kar je pošteno in težko zaslužil.

To velja, ako mu nosijo biro na dom. Kaj še le, ako mora iti po svojo plačo od vasi do vasi, od hiše do hiše kot berač ali pa toliko mrzki eksekutor! Razven teh neprijetnostij dá jeden premalo, drugi slabo žito, tretjega ni blizu, zopet drugi se škrtavo češe za ušesom, da je malo pridelal, a neki mlinar in posestnik mislil se je letos oproščenega od bire zato, ker je moral plačati 13 glđ. „patenta“ — itd. itd.

Vsak uradnik dobiva svojo plačo, in sicer vsak mesec natančno do pol krajcarja; le duhovnik prejema, kolikor mu se daje in kar mu se daje, in še pri tem je večkrat užaljen, ne gledé na to, da mu je treba čakati celo leto. K temu še pridejo razni troški, včasih tudi nepotrebni. Gospodje bili so svoj čas bržkone jako bogati ter so ljudi razvadili s „podbicami“, katere včasih več stanejo, nego dobiš. Da spraviš biro domov, stane te veliko več, nego je za to odločeno. Tudi je bira čudno zaračunjena. Dalje se je bira večinoma že pozgubila. Nekateri res radi dajo, a drugi se branijo. Marsikateri odtegne se na zloben način svoji dolžnosti, in kaj mu moreš? Nič. Pred tremi leti pritožil sem se zoper

tako zlobnost pri dotičnem okrajnem glavarstvu, in — še danes je ostalo pri pritožbi.

Taki vzgledi kaj lahko ljudstvo zapelajo. Svojega torej ne dobiš, pritožba ti je zaman; tedaj ti drugega ne preostane, kakor po zimi poleno na ramo, obleko in obuvalo na dolg, in kar ti še ostane, imel boš za „rajžo“, kadar te pošljejo na drugo kaplanijo.

Jedino to bi se morda dalo v prilog biri reči, da duhovnik ostane s tako plačo slobodnejši. Na Francoskem n. pr. zahtevajo komunardi, monarhisti in republikanci, da duhovnik njihovo politiko ceni in propagira tudi v cerkvi, ako pa tega ne stori, brišejo mu plačo, ki jo dobiva iz državne blagajnice. Če duhovnik na to pomisli, je vesel, da je neodvisen. Vendar se na to neodvisnost ne more za zmiraj računati, ker se je oblasti „secundum beneplacitum“ kaj lahko iznebijo, kakor se je drugod že zgodilo.

Morda bi se dali tudi drugi tehtni razlogi navesti, zaradi katerih bi zagovorniki bire branili njeni obstanek, toda jaz sem prepričan, da bira hira.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. oktobra.

(Darilo.) Dobrotna roka, katera se je že ob raznih prilikah skazala velikodušnega podpiratelja krščanskemu tisku, podarila je vnovič „Katol. tiskovnemu društvu“ sto goldinarjev v pospešitev družbenih namenov. Bog plačaj blagemu dobrotniku!

(Umrli) je danes zjutraj po kratki bolezni v 43. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, gospod dr. Ivan Pitamic, odvetnik v Postojni. Bil je vrl narodnjak. Naj v miru počiva!

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 27. septembra do 3. oktobra: Novorojencev 18, mrtvorojenec 1, umrlo je 19 oseb, in sicer 1 za grižo, 1 za vrtico, 1 za jetiko, 16 za raznimi boleznimi. Med mrtvimi je bilo 5 tujcev, 6 v zavodih. Zbolelo je 6 oseb, in sicer 1 za ošpicami, 1 za tifuzom, 1 za vrtico, 3 za grižo.

(Štajerski deželni odbor) naznanja, da se dne 2. januarja 1892 začne polletni pouk na deželni podkovski šoli v Gradcu in se oddá pridnim in potrebnim kovačem deset deželnih ustanov po 50 glđ. s prostim stanovanjem. Tudi več okr. zastopov in kmetijskih podružnic je obljubilo po 50 glđ.

(Nova železnica.) Minoli petek in soboto so gg. dr. Schmiderer in ravnatelj Wurmb od štajerskega deželnega odbora, poslanci dr. Jurtela, dr. Forcher in dr. Kokoschinegg in nekateri iz Rogatca in Slatine ogledovali svet od hrvaške meje do Slatine in južne železnice, kod naj bi se zgradila nova železnica. — V Mariboru se je sestavil poseben odbor, ki se posvetuje o železnici iz Maribora do Zelenega travnika, kjer je mnogo dobrega premoga.

(Dva italijanska kandidata za državni zbor) sta se oglasila na mesto odstopivšega dr. Vergottinija. Prvi je Peter grof Walderstein, ki noče na Dunaju živeti samo z grofovskim naslovom, temveč tudi kot narodni zastopnik. A upanja nima nobenega do te časti. Drugi je že znani Benedetto markez Polesini, veleposestnik v Poreču. Njegovi agitatorji ne vedó drugega o njem, kakor da je mlad, bogat in član starodavne obitelji. Lepe so te lastnosti za privatno osebo, ali ne zadoščajo možu, ki hoče zastopati kmečko prebivalstvo treh političnih okrajev. On ne vé, kje kmeta čevlji žuli in z ozirom na pravičnost do Slovanov ni za dlako boljši od drugih Lahonov. Volijo naj ga torej isterski Italijani, a noben pošten Hrvat ali Slovenec.

(Bakreni četrtaki) pridejo iz prometa; nadomestili bodo ta neprimerni drobci z novim denarjem iz nikla po pet novčičev.

(Najdeno truplo.) V sredo zjutraj so našli mrtvega 39letnega dninarja Tomaža Govekarja iz Dragočanja pri Smledniku na vozu pred kaščo posestnika Dimnika v Vevčah. Prejšnji večer je nesrečnež nekda izpil dva litra žganja.

(Iz Kamnika) se nam piše: Pri prvem občenem zboru ženske podružnice za Kamnik in okolico dne 4. t. m. so bile izvoljene v načelnitvo: Gospa Ana Polec, prpomestnica; nje namestnica gospoditina Franja Verne, tajnica gđe. Marija Koželj, blaginica gđe. Kristina Janežič in njena namestnica gđe. T. Karolnik. Podružnica šteje doslej 51 udov.

(Iz Gradca) se nam poroča: Pri mestnem redarstvu zglasila se je predčera 30letna kuharica Klementina Zvegelj, doma s Kranjskega, rekoč: da ima na vesti mnogo umorov, in prosi, naj jo

pripró, da ne bodo drugi po nedolžnem trpeli radi nje. Vsi ugovori policijskega zdravnika bili so bob v steno; revo so izročili, ker je blazna, občni bolnišnici. — Zvečer so pa redarji zgrabili črevljara Jos. Mantla iz Kočevja radi razsajanja. Mantel se redarstvu nasilno upré in med ravsanjem skoro odgrizne nekemu redarju — levi palec. Le z veliko silo so ga spravili pod ključ.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslala njena podružnica pri Sv. Ivanu v Trstu 100 gld., da se vpiše svetoivanska župnija kot pokroviteljica. — Naj bodri vzgled vrle te podružnice ob daljnih obalnih adrijanskega morja druge naše podružnice po slovenski domovini k jednaki požrtovalnosti za versko-narodne namene.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. (Hranilno in posojilno društvo v Ptuj) je dalo v III. četrtletju 295 prosilec 51.338 gld. posojil, dolžniki so vrnili 32.560 gld. 8 kr., novih vlog je bilo 57.702 gld. 69 kr., izplačalo se je na vloge 34.422 gld. 82 kr. V teku treh mesecev je pristopilo 97 novih udov.

(Kožna bolezen) v gobeih in na parkljih že ponehava pri živini na Štajerskem. Ponehala je popolnoma v Slov. Bistrici.

(Duhovniške premembe v tržaški škofiji.) Čast. g. Bernard Sever, dub. pomočnik pri novem sv. Antonu v Trstu, je imenovan za nemškega propovednika v tej cerkvi. — Čast. g. Anton Ellner, doslej v škofijski pisarni, je premeščen v Pazin; čast. g. Jos. Knavs je premeščen iz Jelšan v Topolovec; na njegovo mesto pride novomašnik čast. gosp. Ivan Vrabec.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. g. Ivan Zadravec, kapelan pri sv. Marku pri Ptuj, gre zaradi bolezni v začasen pokoj; na njegovo mesto pride novomašnik čast. gosp. Al. Cilenšek.

Telegrami.

Beligrad, 8. oktobra. Vlada je sklenila, da ne sprejme ostavke naučnega ministra

Nikolića in da pusti nerešeno vprašanje o potrjenju Stokića, novoizvoljenega škofa v Zajčaru.

Stuttgart, 9. oktobra. Takoj po prihodu je nemški cesar položil venec na kraljevo krsto in opravil molitev. Po noči sta se pripeljala ruski veliki knez Mihael Nikolajevič in bavarski princ Ludovik, včeraj popoldne pruski princ Henrik.

Potsdam, 8. oktobra. Cesarica je spremla na kolodvor cesarja, ki se je zjutraj odpeljal v Stuttgart k pogrebu kralja Karola.

Marselj, 9. oktobra. Bilo je več sovražnih izjav proti ministrom, popoldne pred prefekturo in po noči po banketu je velika množica z vriskanjem in žvižganjem preganjala ministre; zaprli so mnogo oseb. Marseljci so nevoljni, da vlada ni nasvetovala državne podpore za razna dela.

Novi York, 8. oktobra. Parnellova smrt je med ameriški Irci vzbudila veliko iznenadenje. Upajo pa, da se bodeta obe irski stranki združili pod vodstvom Dillonomim.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtie. — Cena steklenici 10 kr. (300-203)

Tuji.

7. oktobra.

Pri **Malléu**: Hirsch, zasebnik; Leskoscheg, logar; Schiller, tovarnar; Reinhardt, Glas, Fölle, Clement, Mandel, trgovci; Hauberger, Lehman, Hirschbaumer, Goldstein, potovaleci, z Dunaja. — Trebitsch, trgovec, in Pereles, potovalec, iz Prage. — Göth, akademik, iz Dun. Novega Mesta. — Urbančič, zasebnik, z rodbino, iz Polhovca Gradca. — Erras, zasebnica, iz Trsta. — Stoinscheg, trgovec, s Štajerskega. — Schwirkert in Mayer, zasebnika, iz Vipave. — Skalčič iz Doba

Pri **Sona**: Frank, zasebnik; Prossinagg in Pekarek, z Dunaja. — Demberger; Maly in Urbanek, tovarnarja, iz Tržica. — Buchal z rodbino, in Planinšek s soprogo, iz Idrije

— Fragiaco, trgovec, in Tušek, iz Pulja. — Laika, kapelan iz Mürrzuschlaga. — Vitez Schwarz iz Novega Mesta. — Rosenberg, trgovec, iz Maribora. — Bauer, trgovec, iz Draždan. — Kaufman, zasebnica, s Koroškega. — Nakuš, zasebnik, iz Planine. — Haas, okrajni komisar, iz Kamnika. — Dekleva Franc, trgovec, iz Slavine. — Dekleva, poročnik, iz Belovara. — Habernek iz Brna. — Hiltner iz Norimberka. — Mrak, župnik, iz Železnikov. — Zupančič, župnik, iz Litije. — Lončarič, stavbeni podj. tnik, iz Sela. — Stugulec iz Begunj. — Tomasi iz Trsta. — Lang, zasebnik, iz Gradca.

Pri **avstrijskem caru**: Supan s hčerjo iz Begunj. — Jugovic s soprogo s Krškega.

Pri **bavarskem dvoru**: Bežek, notar, iz Tržica.

Pri **Južnem kolodvoru**: Pollak iz Tržica. — Rumuni iz Kranja. — Foak, zasebnik, s soprogo, z Dunaja. — Leutgeb, trgovec, s Sedmograškega. — Lubej s Štajerskega. — Vremski z Dolenjskega. — Muhar, mesar, iz Lesec.

Umrli so:

6. oktobra. Glinšek Lorenc, delavčev sin, 2 meseca, Karolinska zemlja 1, katar v črevih.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Motnje na 24 ur
opazovanja	razlometa v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	73.56	12.6	sl. svzh.	dež	28.40
8. u. pop.	73.52	14.8	sl. jzpad	"	dež
9. u. zveč.	73.45	13.6	brezv.	"	

Srednja temperatura 13.7°, za 1.1° nad normalom.

Organist in cerkvenik,

oženjen, liče službe.

Več pov. upravnistvo „Slovenca“.

(1387) 4-4

Od pluga do krone.

Obširni zgodovinski roman, zajét iz kranjske povestnice.

(1359) 22

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm, da je danes v jutro ob 7. uri naš ljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

dr. Ivan Pitamic,

odvetnik v Postojni,

po kratki a zelo mučni bolezni, v 43. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predrazega ranjcega se bode v soboto, 10. oktobra, ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku preneslo.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi Postojnski.

Nepozabljivega ranjcega priporočamo v blag spomin in molitev.

V POSTOJNI, dne 9. septembra 1891.

Irena Pitamic roj. Maricki pl. Sremoslav, soproga. — Aleksander in Leonida Pitamic, sinova. (1)

Žrebanje že v četrtek.

Velika loterija

Žrebanje že v četrtek.

praške razstave.

Glavna dobitka

(1201 15)

100.000 gld., 50.000 gld.

Srečka po 1 gld.

priporoča

J. C. Mayer.

Srečka po 1 gld.

Naznanilo.

Slav. občinstvu stolnega mesta Ljubljane in onemu z dežele naznanjam, da se bodem

z dnem 12. oktobra

stalno nastanil v Ljubljani.

Spoštovanjem

Schweiger,

(1390) 3-2

zobozdravnik.

Dunajska borza.

Dne 9. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 25 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " 05 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109 " 40 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 30 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1014 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	283 " 25 "
London, 10 funtov strl.	117 " 45 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 31 "
Cesarski cekini	5 " 58 "
Nemških mark 100	57 " 72 1/2 "

Dne 8. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109 " 60 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 50 "
Zastavna pisma " " " 4 1/2 %	100 " — "
Kreditne srečke, 100 gld.	185 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	17 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	48 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v.	2812 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 25 "
Papirni rubelj	1 " 23 "
Laskih lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile štev. 10. Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kurnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2 % zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 3/4 % komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10 % premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

promeso zemljiško-kreditnih srečk

à 1 1/4 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že 5. novembra!